

A Magyar Köztársaság nevében!

A Pécsi Ítéltábla a Nagyné dr. Ruff Erzsébet ügyvéd (7020 Dunaföldvár, Fehérvári út 26.) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Nyvelt Györgyi ügyvéd (6723 Szeged, Debreceni utca 16/B.) által képviselt **I.rendű alperes neve** (felperes címe) I. rendű és **II.rendű alperes neve** (II.rendű alperes címe) II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Tolna Megyei Bíróság 2008. június 27. napján kelt 6.P.20.577/2007/20. számú ítélete ellen a felperes által 21. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a keresetre és a perköltség viselésére vonatkozó fellebbezett részében helybenhagyja.

A le nem rótt elsőfokú eljárási illeték viselésére vonatkozó részében az ítéletet részben megváltoztatja, a felperes által az államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 384.000 (háromszáznyolcvannégyezer) forintra felemeli és kötelezi az I. rendű alperest, hogy fizessen meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 96.000 (kilencvenhatezer) forint le nem rótt elsőfokú eljárási illetéket.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alpereseknek 240.000 (kettőszáznegyvenezer) forint másodfokú eljárásban felmerült perköltséget, valamint az államnak - az állami adóhatóság felhívására - 480.000 (négy száznyolcvanezer) forint le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes és az I. rendű alperes házastársak voltak. A házassági életközösségük 2004. november 30. napján megszakadt, s házasságukat a P-i Városi Bíróság jogerős ítéletével felbontotta. A volt házastársak között a T.M. Bíróság előtt 15.P.20.722/2005. szám alatt házassági közös vagyon megosztása iránt per van folyamatban, melynek tárgyalását a bíróság a jelen perben hozott ítélet jogerőre emelkedéséig felfüggesztette.

A volt házastársak Sz-en 2005. április 29. napján - közjegyzői okiratba foglalt - házastársi közös vagyont megosztó szerződést kötöttek. E szerződés szerint a d-i 0000. helyrajzi szám alatt felvett ingatlan az I. rendű alperes tulajdonát képezi, amelyet terhel a II. rendű alperes javára 8.000.000 forint erejéig bejegyzett jelzálogjog.

A volt házastársak az 1990-es évektől kezdődően különböző vállalkozásokat működtettek, a felperes építőanyag kereskedelemmel, az I. rendű alperes pedig fuvarozással, majd zöldség-gyümölcs kereskedelemmel foglalkozott, illetve a két vállalkozás egymásba fonódva is működött éveken keresztül oly módon, hogy a házastársak egymás vállalkozásában személyes tevékenységükkel is részt vettek, illetve a vállalkozásokhoz felhasznált pénzeszközök is keveredtek.

Az I. rendű alperes 1996-ban 8.000.000 forint kölcsönt vett fel a II. rendű alperestől azzal az indokkal, hogy arra a vállalkozás működtetéséhez van szüksége. A kölcsönt rövid határidőre kapta, abból 2.000.000 forintot hamarosan visszafizetett, de ismételten kölcsönként ezt az összeget a II. rendű alperestől visszakapta. A későbbiekben a kölcsönt nem fizette vissza, ezért 2005. február 18. napján dr. Sz.Á. ügyvéd előtt jelzálogszerződést kötöttek az alperesek a kölcsön biztosítására. A szerződés alapján az I. rendű alperes kizárólagos tulajdonaként nyilvántartott d-i 0000. helyrajzi szám alatti ingatlanra a II. rendű alperes jelzálogjoga 8.000.000 forint erejéig bejegyzésre került.

A felperes keresetében elsődlegesen annak megállapítását kérte, hogy az I. rendű alperes, mint adós és a II. rendű alperes, mint hitelező között 8.000.000 forint pénzüsszegre kötött kölcsönszerződés, illetőleg az ennek biztosítására általuk megkötött jelzálogszerződés színleltség miatt érvénytelen: semmis. A másodlagos keresete annak megállapítására irányult, hogy ezek a szerződések vele szemben hatálytalanok, mert azokkal az I. rendű alperessel szembeni házassági vagyoni jogi igényének kielégítési alapját vonták el (Csjt.30.§-ának (2) bekezdése, Ptk.203.§-ának (1) bekezdése).

Az alperesek a kereset elutasítását kérték, állítva, hogy a kölcsönszerződés ténylegesen létrejött, az I. rendű alperes annak alapján a 8.000.000 forintot a II. rendű alperestől átvette, azt nem fizette vissza, s ennek biztosítására kötötték a jelzálogszerződést.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy a felperes felelőssége az alperesek között létrejött szerződésekből a II. rendű alperessel szemben a közös vagyonból rá eső rész erejéig áll fenn, s az ezen felüli részében a keresetet elutasította. A felperest az alperesek javára 240.000 forint perköltség, valamint az állam javára 240.000 forint le nem rótt elsőfokú eljárási illeték megfizetésére kötelezte.

A lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy 1996-ban szóbeli megállapodás alapján az I. rendű alperes a II. rendű alperestől a 8.000.000 forint kölcsönt átvette, a kölcsönszerződés érvényes, amit nem befolyásol az, hogy annak írásba foglalására csak 2005-ben került sor. A 2005. február 18. napján keletkezett jelzálogszerződés alapján a II. rendű alperes jelzálogjoga az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzésre került. Mivel az annak alapjául szolgáló kölcsönszerződés érvényes, nem állapítható meg az sem, hogy a jelzálogszerződés színlelt, ezért érvénytelen lenne. A peradatok alapján az sem volt megállapítható, hogy a szerződéskötések során a II. rendű alperes rosszhiszeműen járt volna el, ezért a felperes a kívülálló harmadik személlyel - II. rendű alperessel - szemben a Csjt.30.§-ának (3) bekezdése alapján a közös vagyonból rá eső rész erejéig felel.

Az ítélet ellen annak részbeni megváltoztatása és az elsődleges kereset teljesítése, a szerződések semmisségének megállapítása iránt a felperes fellebbezett. Fellebbezésében igazságügyi könyvszakértő kirendelését és az APEH megkeresését indítványozta, annak bizonyítására, hogy sem az ő, sem pedig az I. rendű alperes vállalkozásának nem volt szüksége kölcsönre. Sérelmezte, hogy ezen bizonyítási indítványát az elsőfokú bíróság mellőzte, mert állítása szerint azok alkalmasak a szerződések színleltségének bizonyítására.

Az alperesek fellebbezési ellenkérelmükben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást - a fellebbezéssel érintett részében - helyesen állapította meg és abból helyes következtetést levonva, az irányadó anyagi jogszabályoknak megfelelő, helyes érdemi döntést hozott.

A másodfokú bíróság felülbírálata a Pp.253.§-ának (3) bekezdésében foglalt korlátokra tekintettel - fellebbezés hiányában - nem érinthette a felperes korlátozott felelősségét megállapító ítéleti rendelkezést, valamint a szerződés relatív hatálytalanságának megállapítás iránt előterjesztett másodlagos keresetet elutasító ítéleti rendelkezést. A fellebbezési kérelem és a fellebbezési ellenkérelem korlátai

között csak az volt vizsgálható, hogy az alperesek által megkötött kölcsönszerződés és jelzálogszerződés színlelt és ennek következtében semmis volt-e.

A fenti kereset sikeréhez a felperesnek a Pp.164.§-ának (1) bekezdése alapján azt kellett a perben kétséget kizáró módon bizonyítania, hogy az alperesek egymással kölcsönszerződést, illetőleg jelzálogszerződést nem akartak kötni, amelyre tekintettel e szerződések a Ptk.207.§-ának (6) bekezdése alapján semmisek. Ezt azonban a felperes által rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alapján megállapítani nem lehet és az elsőfokú bíróság által mellőzött bizonyítás lefolytatásától sem várható a felperesre nézve kedvezőbb eredmény.

Az elsőfokú bíróság a perben rendelkezésre álló bizonyítékokat összességükben értékelve és azokat a felek nyilatkozataival egybevetve indokoltan következtetett arra, hogy az alperesek a kölcsönszerződést szóbeli alakban 1996-ban megkötötték és egyidejűleg megtörtént a 8.000.000 forint átadása is a II. rendű alperes által az I. rendű alperes részére. Az alperesek egyező előadását az ügyletkötésben közreműködő T.Gy-nak a házassági vagyoni jogi perben tett tanúvallomása alátámasztotta. Az I. rendű alperes azzal az indokkal kérte a II. rendű alperestől a kölcsönt, hogy arra a vállalkozásával vagy a felperes vállalkozásával kapcsolatosan van szüksége. Amennyiben azonban a kölcsönszerződés létrejött és a pénzösszeg átadása bizonyított, a színleltség tekintetében nincs jelentősége a kölcsönigénylés indokának. Nem lehetne tehát a színleltséget akkor sem megállapítani, ha az I. rendű alperes a kölcsönt másra fordította volna. A kölcsönszerződés színleltségének bizonyítására ezért sem lenne alkalmas a felperes és az I. rendű alperes vállalkozásainak hitelszükségletét vizsgáló könyvszakértői vélemény. Az adóhatóság megkeresésére irányuló felperesi bizonyítási indítványt pedig az elsőfokú bíróság teljesítette, de annak válasza a jogvita érdeme tekintetében nem volt értékelhető.

Amennyiben pedig a kölcsönszerződés színleltségét bizonyítottság hiányában nem lehet megállapítani, az annak biztosítására utóbb megkötött jelzálogszerződés sem színlelt. Annak megkötését a kölcsön visszafizetésének elmaradása indokolta, s ennek ellenkezőjét a felperes nem bizonyította.

A kifejtett indokokra is tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - a Pp.253.§-ának (2) bekezdése alapján - a perköltség viselésére is kiterjedően - helybenhagyta.

A le nem rótt eljárási illeték viselésére vonatkozó részében a másodfokú bíróság azért változtatta meg az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp.253.§-ának (3) bekezdése alapján hivatalból, mert a pernyertesség-pervesztesség arányát az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, a felperes pernyertességének aránya csekély, legfeljebb 20 %-os, ezért az illeték-feljegyzési joga folytán feljegyzett 480.000 forint kereseti illeték 80 %-a őt terheli, míg annak 20 %-át az I. rendű alperes köteles az államnak megfizetni, amelyről az elsőfokú bíróság egyáltalán nem rendelkezett. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részében részben megváltoztatta,

s a felek által az államnak fizetendő illeték összegét a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13.§-ának (2) bekezdése, valamint a Pp.81.§-ának (1) bekezdése alapján a rendelkező részben írtak szerint állapította meg.

A felperes fellebbezése teljes egészében sikertelen volt, ezért a Pp.78.§-ának (1) bekezdése alapján köteles az alperesek másodfokú eljárásban felmerült perköltségét megfizetni. Az alpereseket képviselő ügyvéd munkadíjának összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§-ának (2) és (5) bekezdése alapján állapította meg.

A Pp.78.§-ának (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26.) IM. rendelet 13.§-ának (2) bekezdése alapján köteles a felperes az államnak megfizetni a sikertelen fellebbezéssel felmerült és az illeték-feljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési eljárási illetéket.

P é c s , 2008. november 13.

Dr. Veszeley József s.k. a tanács elnöke, Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. előadó bíró, Dr. Hrubai Adrienn s.k. bíró